

GT Mercat Laboral CTiC

Reflexió sobre la incidència del Dret Laboral en el Mercat Laboral Turístic. Una aproximació a la problemàtica.

Dr. Oscar Casanovas Ibáñez
Professor de Dret i Política Turística
CETT-UB CAMPUS DE TURISME, HOTELERIA I
GASTRONOMIA

Campus
de Turisme, Hoteleria
i Gastronomia

GRAU DE TURISME. Bloc Dret i Polítiques Turístiques
Xxxxxxx Nom assignatura

GT Mercat Laboral CTiC

Abans de començar ...

GT Mercat Laboral CTiC

Index

1. Algunes reflexions prèvies
2. Les fonts del Dret Laboral
3. La contractació Laboral: el frau de llei
4. Els drets dels treballadors
5. Problemàtica. Turística?
 1. Les condicions laborals: desregulació?
 2. Discriminació: per raó de genere, salarial, per categoria professional
 3. Incompliment sistemàtics
 4. Precarització
6. Solucions: Inspeccio de treball, codis ètics, segells de qualitat, recerca acadèmica

GT Mercat Laboral CTiC

Reflexions prèvies

- Delimitació conceptual
- Dificultat d'abordar la problemàtica
- El context polític
- L'“efecte pendul”

GT Mercat Laboral CTiC

Les fonts del Dret Laboral

- Disposicions legals i reglamentàries de l'Estat
- Convenis col·lectius
- El propi contracte
- Usos i costums locals i professionals

GT Mercat Laboral CTiC

Disposicions legals i reglamentaries de l'estat

- Estatut dels Treballadors: Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre. (MODIFICA PROP DE 30 NORMES!)
- Disposicions legals i reglamentàries (Base de dades: normes de dret laboral (19.000!))

GT Mercat Laboral CTiC

El propi contracte laboral com a Font de Dret.

- Autonomia de la voluntat
- Principi pro operari

GT Mercat Laboral CTiC

Usos i costums locals i professionals

- Només el costum local: del lloc
- Requisit de professionalitat: en relació a l'activitat laboral
- No ho són els usos d'empresa, que cabria entendre com "condició o pacte del contracte"

[Sentencia nº 3395/2015 de TSJ Catalunya \(Barcelona\), Sala de lo Social, 25 de Mayo de 2015](#)

GT Mercat Laboral CTiC

Les fonts del Dret Laboral

Els principis generals del Dret També són font de la relació laboral:

- La jerarquia normativa
- Principi pro operari
- Irrenunciabilitat de certs drets

GT Mercat Laboral CTiC

Jerarquia normativa

Disposicions constitucionals i legals han de ser respectades per qualsevol altre norma que les desenvolupi i sigui de rang inferior. (decrets, reglaments, etc...)

GT Mercat Laboral CTiC

Principi pro operari

Els conflictes entre dos o més normes s'han de resoldre a través de la interpretació més favorable al treballador, apreciant-ho en el seu conjunt

GT Mercat Laboral CTiC

Irrenunciabilitat de certs drets

El treballador no pot disposar dels drets que li corresponguin per normes de dret necessari.

GT Mercat Laboral CTiC

La contractació Laboral

- Indefinit
- Temporal
- Formació i aprenentatge
- Pràctiques
- Altres: temps parcial, comú, grup, distància.

GT Mercat Laboral CTiC

El frau de llei en la contractació laboral

- Contractació mercantil que suposa relació laboral
- Obra i servei sense sustantivitat i de durada certa.
- Circumstàncies del mercat o acumulació de tasques en lloc de fixe discontinu.

GT Mercat Laboral CTiC

Drets i deures de la relació laboral:

- No discriminació
- Inviolabilitat
- Seguretat i salut
- Direcció i control de l'activitat
- Pacte de no concurrència i de permanència

GT Mercat Laboral CTiC

Problemàtica, turística?

1. Les condicions laborals: desregulació?
2. Discriminació: per raó de genere, salarial, per categoria professional
3. Externalització.
4. Incompliment sistemàtics
5. Precarització

GT Mercat Laboral CTiC

Les condicions laborals: desregulació?
las condiciones laborales (en el caso concreto, las salariales) que venían rigiendo con anterioridad a la pérdida de vigencia del convenio colectivo deben mantenerse, puesto que forman parte del sinalagma contractual establecido entre las partes (STS de 22/12/2014)

GT Mercat Laboral CTiC

Discriminació per raó de genere, salarial, per categoria professional

Observació des de les aules: major nombre d'estudiants de sexe femeni amb millor expedient acadèmic.

...más hombres en puestos de responsabilidad que mujeres. Hay muchísimo talento femenino. De hecho, en los últimos años hay un mayor número de mujeres graduadas, un 59%. Estas mujeres se incorporan al mercado laboral y ocupan mayoritariamente puestos de trabajo intermedio.
(Turijobs, 2017)

GT Mercat Laboral CTiC

Informe TURIJOBs Febrer 2018

Desigualtat per raó de gènere: salarial i d'oportunitats

... según datos suministrados por la Generalitat de Catalunya, el índice de mujeres en posiciones de liderazgo es del 30%. De 220 hoteles de entre 3 y 5 estrellas, solo el 30% están dirigidos por mujeres.

GT Mercat Laboral CTiC

Bretxa salarial: informe equotel

- Existència de discriminació salarial en el sector turístic, però també a l'economia en general i a d'altres països.
- Inexistència de corpus científic: falta de dades
- Existència de sostre de vidre: major presència de dones a menor qualificació.
- Les dones aglutinen la contractació a temps parcial

GT Mercat Laboral CTiC

Bretxa salarial: informe equotel (II)

Possibles causes de la bretxa salarial:

- Estereotipació de certes tasques (departaments de menor responsabilitat es consideren tradicionalment femenins).
- Tradicional rol de la dona vinculat als processos de conciliació

GT Mercat Laboral CTiC

Externalització

Competitivitat

Qualitat

Especialització

VS

Precarització

Degradació de condicions laborals

Discriminació salarial

GT Mercat Laboral CTiC

Once hoteles de la provincia tinerfeña, demandados por discriminación salarial

... a tenor de las previsiones del sindicato, ... podría llevar a la justicia hasta 41 casos antes del próximo octubre...

"Hay centros de trabajo entre los denunciados donde una camarera de

piso tiene incentivos de cuatro euros y un camarero o un cocinero, de 200",

La carga de trabajo de quienes se ocupan en la hostelería, en general, es cada vez mayor.

GT Mercat Laboral CTiC

Referent a les causes de l'externalització, molt recomanable

Cañada, E. (2017) “¿Por qué se precariza el trabajo turístico?”

(recuperat 10-02 2018)

<http://www.sinpermiso.info/printpdf/textos/por-que-se-precariza-el-trabajo-turistico>

GT Mercat Laboral CTiC

El professor Cañada fa especial referència a:

- Competència entre destins
- Aparició de noves activitats vinculades a l'entorn col·laboratiu
- Necessitat empresarial de reduir costos.
 - Retrocés de la influència sindical
- Baixa qualificació necessària per certs llocs de treball. (NO no qualificació)

GT Mercat Laboral CTiC

Incompliment sistemàtics

Descansos, movilitat funcional i geogràfica, promoció en el lloc de treball, hores extres, ocupació efectiva del lloc de treball.

GT Mercat Laboral CTiC

Precarització

Lorente, Pitxer y Sanchez (*La lógica de la temporalidad en el mercado laboral español*) proposen atacar la precarietat a través de

- canvi de model productiu i de cultura empresarial
- presió institucional a través de major accio sindical
- aposta per l'estabilitat laboral des de les institucions

GT Mercat Laboral CTiC

Instruments per contribuir a un intent de millora de la situació.:

- Inspeccio de treball, codis ètics, segells de qualitat, recerca acadèmica...
- Operar sobre marc general

GT Mercat Laboral CTiC

Conclusions.

- El Dret Laboral té principis!
- No existeix una problemàtica particularment turística, però si que en alguns àmbits del mercat laboral turístic s'accentua la problemàtica.
 - Es difícil trobar solucions automàtiques.
 - Hi han mecanismes susceptibles de millorar la problemàtica.
- Qualsevol solució passa per una major concienciació social i un canvi en la voluntat política.

M. RAJOY: "NO NOS METAMOS EN ESO"

GT Mercat Laboral CTiC

<https://youtu.be/fVaUHvZrDWk>

Voluntat política? N'hi ha. La qüestió a debatre és quina.

“No nos metamos en esto” =
Inconstitucional, Vulneració de drets fonamentals (no discriminació, honor...).

GT Mercat Laboral CTiC

oscar.casanovas@cett.cat

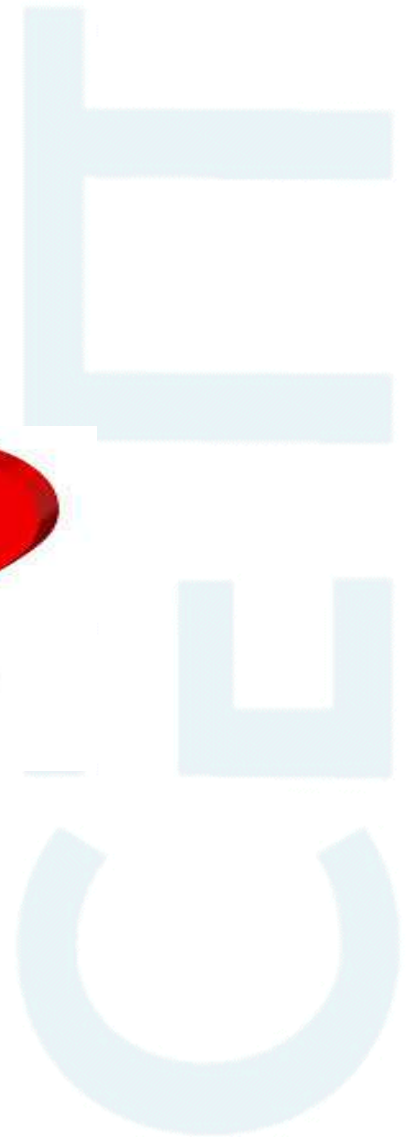
CETT

Campus
de Turisme, Hoteleria
i Gastronomia

Universitat
de Barcelona

GRAU DE TURISME. Bloc Dret i Polítiques Turístiques
Xxxxxxx Nom assignatura

CETT

Campus
de Turisme, Hoteleria
i Gastronomia

GRAU DE TURISME. Bloc Dret i Polítiques Turístiques
Xxxxxxx Nom assignatura